

Anul 2012 în cifre. România a evitat la limită recesiunea, iar speranțele se îndreaptă spre 2013

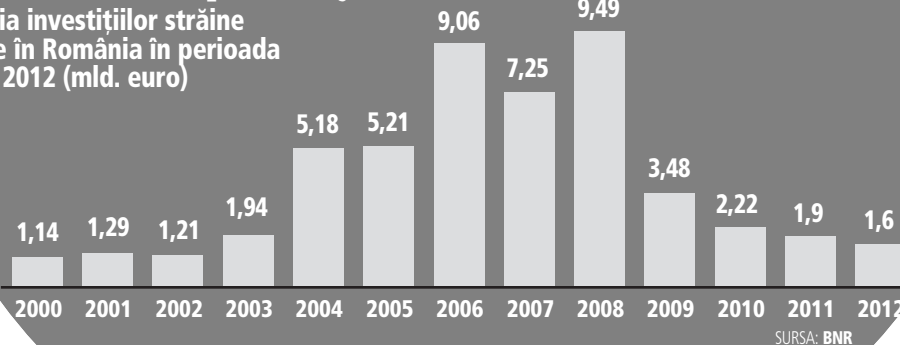
Anul 2012 s-a „remarcat” prin producția agricolă slabă, criza politică internă, declinul investițiilor străine și slaba absorbție a fondurilor europene, care, suprapuse recesiunii marilor economii europene, au afectat economia României. Economia a înregistrat anul trecut o creștere firavă, de 0,2%, dezamăgitoare pentru oamenii de afaceri. Exporturile au revenit pe scădere, pentru prima dată în ultimii trei ani, comerțul a adus semnale descurajatoare, reintrând pe final de an 2012 în teritoriul negativ, deficitul bugetar s-a ajustat, în timp ce datoria publică și-a continuat ascensiunea, iar investițiile străine au ajuns la minimul ultimilor 10 ani. **Claudia Medrega**

INVESTIȚIILE STRĂINE, LA MINIMUL ULTIMILOR 10 ANI

România nu a fost anul trecut foarte atractivă pentru nerezidenți, investițiile străine directe (ISD) continuând să se prăbușească la 1,6 mld. euro, minimul ultimilor 10 ani. Evoluția ISD-urilor a fost influențată atât de criza din Europa, cât și de tensiunile politice interne și de modul în care a fost tratată criza de către decidenții de politică monetară și fiscală, după cum au declarat analiștii. Pentru 2013, analiștii anticipează o ușoară creștere a investițiilor străine. Volumul ISD-urilor reflectă atât atractivitatea mediului de afaceri autohton, cât și percepția investitorilor străini, evoluția economiei fiind unul dintre indicatorii analizați. România este dependentă de capitalurile străine pentru finanțarea deficitului de cont curent și a deficitului bugetar, dar și pentru rostogolirea datoriei externe. Iar problema este că nu se observă o îmbunătățire a gradului de acoperire a deficitului extern cu aceste intrări de capital. Investițiile străine directe au finanțat anul trecut doar 34% din deficitul contului curent, conform datelor BNR.

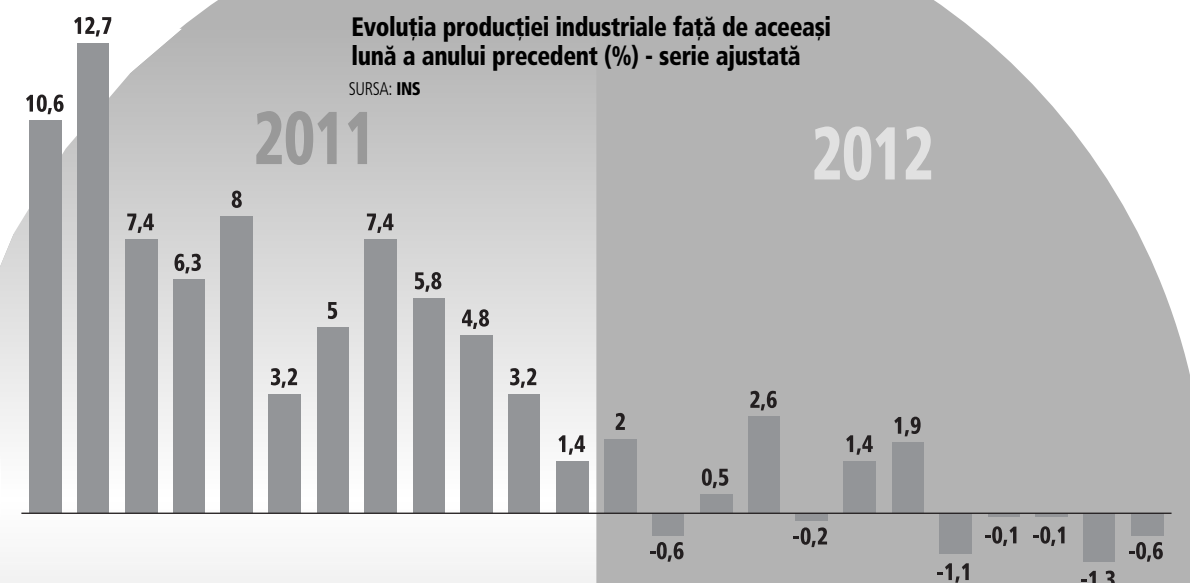
Patru ani de prăbușire

Evoluția investițiilor străine directe în România în perioada 2000 - 2012 (mld. euro)

În declin

Evoluția producției industriale față de aceeași lună a anului precedent (%) - serie ajustată

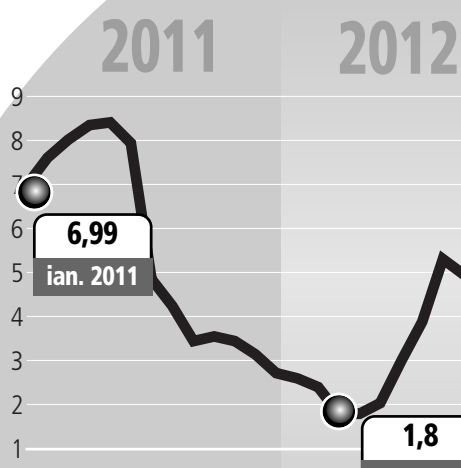

PRODUCȚIA INDUSTRIALĂ, SEMNE RELE

Producția industrială, unul dintre cei mai importanți indicatori din economie, a dat semne de oboseală spre finalul anului trecut. Pe ansamblul anului 2012 producția industrială a stagnat după ce în 2010 și 2011 a înregistrat creșteri neîntrerupte. Producția industrială a înregistrat în noiembrie o scădere de 1,3% față de aceeași lună din 2011, reprezentând cea mai mare ajustare din ultimii trei ani, iar în decembrie a rămas pe minus. Industria reprezintă circa un sfert din PIB-ul României. Ca serie ajustată în funcție de numărul de zile lucrătoare și de sezonabilitate, producția industrială a crescut în 2012 cu doar 0,3%, susținută de producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze (4,6%) și de industria extractivă (1,5%). Industria prelucrătoare a scăzut cu 0,2%. În serie brută, producția industrială a stagnat anul trecut, cu toate că au fost înregistrate creșteri la producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă, dar și la industria extractivă, potrivit datelor Institutului Național de Statistică.

S-a apropiat de 5%

Evoluția inflației analizate - indicele preturilor de consum (%)

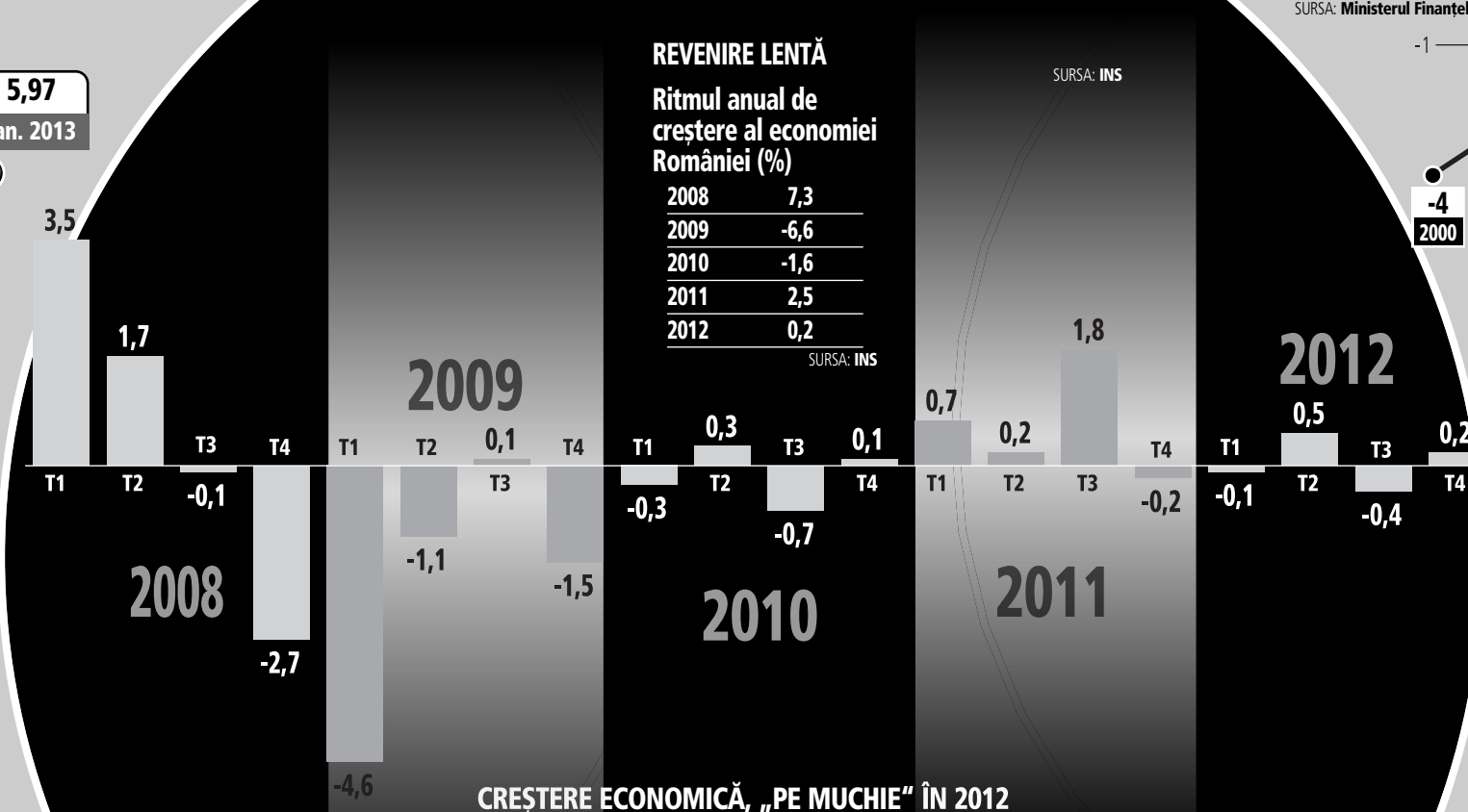

INFLAȚIA, SUB PROGNOZA BNR, DAR ÎN AFARA INTERVALULUI ȚINTIT

România a încheiat anul trecut cu o rată a inflației de 4,95%, în creștere față de 3,14% în 2011 în urma producției agricole slabe, a scumpirii energiei, a gazelor și a petrolului, precum și din cauza deprecierei leului. Cererea slabă din economie nu a putut frâna o serie de creșteri de preturi, însă cu toate acestea ultima prognoză de inflație a BNR, majorată în noiembrie la 5,1%, nu a fost atinsă. La începutul anului banca centrală credea că inflația se va ridica în 2012 la numai 3,2%. Chiar dacă prognoza de inflație a fost majorată cu aproape două puncte procentuale, dobânda de politică monetară a fost menținută la 5,25% pe an, BNR preferând să-și transmită semnalele în principal prin pârghia lichidității de pe piața monetară. Inflația a explodat practic în a doua jumătate a anului: de la 3% în iulie a ajuns în decembrie la aproape 5%, peste ținta BNR, scumpirea alimentelor reflectându-se cu o anumită întârziere în cifrele publicate de statistică.

Recesiune evitată la limită

Evoluția PIB trimestru la trimestru ajustată sezonier în perioada 2008-2012 - cifrele care indică recesiunea tehnică (%)

REVENIRE LENTĂ

Ritmul anual de creștere al economiei României (%)

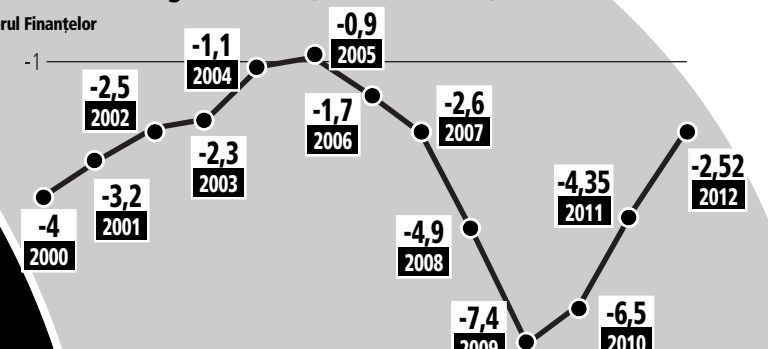
2008	7,3
2009	-6,6
2010	-1,6
2011	2,5
2012	0,2

CREȘTERE ECONOMICĂ, „PE MUCHIE” ÎN 2012

Economia României a înregistrat anul trecut o creștere firavă, de 0,2%, dezamăgitoare pentru oamenii de afaceri, care au spus că este nevoie urgentă de măsuri de relansare. Ei i-au cerut Guvernului să găsească „cheia” pentru a proteja și încuraja capitalul autohton și, în plus, să impulsioneze exporturile, în principal pe cele din afara Uniunii Europene. Produsul Intern Brut în T4 din 2012 a fost, în termeni reali, mai mare cu 0,2% comparativ cu T3 2012, pe date ajustate sezonier. Față de același trimestru din anul 2011, PIB-ul a înregistrat o creștere cu 0,3% pe seria brută și cu 0,1% pe seria ajustată sezonier, potrivit datelor „semnal” anunțate de INS. Analiștii apreciază că aportul negativ al agriculturii a anulat creșterea din sectorul serviciilor și impactul pozitiv al impozitelor nete asupra PIB, în timp ce industria și construcțiile au înregistrat o relativă stagnare sau au scăzut. Evoluția economiei României a fost corelată în 2012 cu cea a zonei euro, care a intrat oficial în recesiune tehnică, pentru a doua oară în ultimii trei ani, ceea ce a determinat înrăutățirea semnificativă a cererii externe.

Deficitul s-a ajustat

Ponderea deficitului bugetar în PIB (% metod. cash)

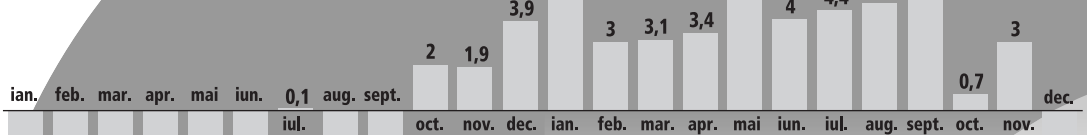

DEFICITUL BUGETAR S-A AJUSTAT, DAR A FOST PESTE ȚINTĂ

Deficitul bugetar a derapat surprinzător în decembrie 2012, ajungând la 14,8 mld. lei, adică 2,5% din PIB, depășind ușor ținta agreată de autoritățile române cu FMI, Comisia Europeană și Banca Mondială, dar și așteptările Finanelor și ale analiștilor. Deficitul bugetar a făcut în decembrie un salt de circa 4 mld. lei (aproape 1 mld. euro) după ce în primele 11 luni a fost ținut oarecum sub control, repetându-se astfel istoria creșterii spectaculoase a dezechilibrului bugetar în ultima lună a fiecărui an. De această dată însă creșterea deficitului a fost influențată în principal de blocarea temporară a rambursărilor fondurilor europene ca urmare a deficiențelor constatate în anii anteriori, a revizuirii descendente a PIB-ului nominal, dar și a nerealizării veniturilor fiscale, și nu a fost determinată de faptul că autoritățile ar fi dat drumul la cheltuieli pe final de an, cum s-a întâmplat în trecut. A fost pentru prima dată în patru ani când s-a ratat ținta de deficit bugetar. Ținta de deficit pentru 2012 a fost de 2,2% din PIB calculat pe metodologia cash și sub 3% din PIB pe metodologia europeană (ESA 95).

Din nou pe scădere

Evoluția cifrei de afaceri din comerțul cu amănuntul față de aceeași perioadă a anului precedent (%) serie ajustată

COMERȚUL A DEZAMĂGIT, REVENIND PE SCĂDERE

Comerțul cu amănuntul - cel mai important indicator al consumului populației - a adus semnale descurajatoare, revenind pe final de an 2012 în teritoriul negativ după 14 luni de creșteri neîntrerupte. Volumul cifrei de afaceri din comerțul cu amănuntul a scăzut în decembrie cu 2,3% față de aceeași perioadă din 2011, pe serie ajustată. Și față de noiembrie 2012 s-a înregistrat un declin, de 3,2%, al afacerilor din comerț. Iar dinamica negativă a consumului a avut un impact nefavorabil asupra creșterii economice. De obicei, decembrie era cea mai bună lună pentru retaileri. De această dată, evoluția consumului a reflectat activitatea economică slabă din ultima lună a anului 2012, influențată și de vacanța de iarnă prelungită de Crăciun și revelion, care a lovit în plin și în încasările la buget ale Finanelor. Un prim indiciu al scăderii consumului în decembrie a venit de la contractarea încasărilor din TVA. Jucătorii din comerțul modern nu au simțit scăderile anunțate de INS, ba din contră, au existat firme care au vorbit de creșteri modeste. O explicație pentru această situație poate fi majorarea prețurilor pentru mai multe produse. Astfel, la un coș de cumpărături constant sau în scădere, o majorare de preț poate duce la creșterea vânzărilor.

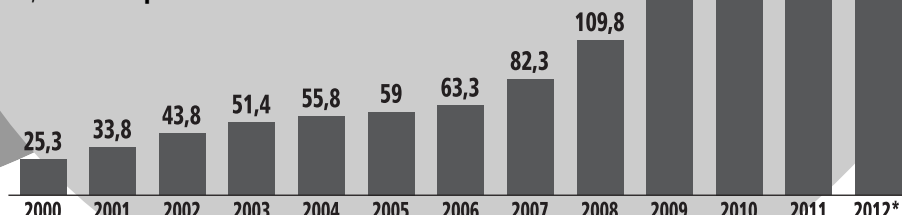
DATORIA PUBLICĂ ȘI-A CONTINUAT ASCENSIUNEA

Datoria publică și-a continuat ascensiunea în 2012, ajungând la sfârșitul lunii noiembrie la 240,8 mld. lei. Ritmul de creștere s-a temperat totuși comparativ cu anii trecuți, avansul din 2012 fiind de 8% (respectiv 17,6 mld. lei). În următorii ani, rambursarea împrumuturilor externe va majora semnificativ serviciul datoriei pentru guvern și banca centrală. În 2013 și 2014 România va avea vârfuri de plată a datoriei externe de 13 mld. euro. În timp ce Ministerul Finanelor va trebui să ramburseze atât în 2013, cât și în 2014 suma de un miliard de euro către FMI, BNR va da înapoi 3,9 mld. euro în acest an și 3,7 mld. euro în 2014, fără a lua în calcul și dobânzile. În plus, în acest an ajung la scadență bonduți denominați în euro emise pe piața locală în sumă de 1,8 mld. euro. Analiștii anticipează plafonarea datoriei sub pragul de 40% din PIB doar dacă va continua ajustarea deficitului bugetar, iar economia va rămâne în teritoriul pozitiv, cu creșteri consistente de peste 2-3%.

A continuat să crească

Datoria publică a României în perioada 2000-2012 (mld. lei)

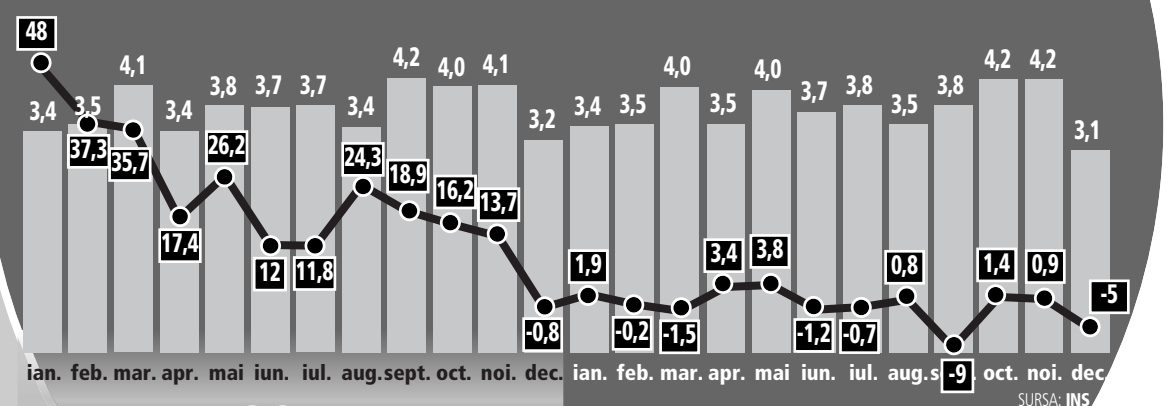
*situația datoriei publice la 11 luni

SURSA: Ministerul Finanelor

EXPORTURILE, PE SCĂDERE PENTRU PRIMA DATĂ ÎN ULTIMII TREI ANI

Exporturile au revenit anul trecut în teritoriul negativ și au scăzut cu 0,5%, în condițiile contractiei unor economii din zona euro, principalii parteneri comerciali ai României, deși se estima o creștere de 7%. Declinul vine după ce în 2011 exporturile înregistrau un avans de 20%. Economia României este încă puternic dependentă de zona euro, ceea ce reprezintă o vulnerabilitate, dar se observă continuarea creșterii gradului de diversificare geografică, exporturile către țările non-UE fiind în creștere anul trecut. Luna decembrie a fost cea mai slabă de anul trecut pentru schimburile comerciale externe, exporturile totalizând doar 3,1 mld. euro, cu 5% sub nivelul din 2011. Evoluția a fost influențată de exporturile intra-UE, care au scăzut cu 8,6%, în timp ce schimburile comerciale în afara Uniunii Europene au crescut cu 3%. Aceasta este prima scădere din ultimii trei ani. Exporturile către țările non-EU au crescut cu 2,5% anul trecut, ajungând la o pondere de 30% în total exporturi, în timp ce exporturile către Europa au scăzut cu 1,8%. Anul trecut exporturile au totalizat 45 mld. euro.

Au revenit pe minus

Evoluția valorii exporturilor și comparație cu aceeași perioadă din anul precedent

■ Valoarea (mld. euro)
● Variația anualizată (%)